«To‘rt fasl ichida qish»

— bellashuv ssenariysi

Qish bayrami — bog‘cha va boshlang‘ich sinf

3–4-sinflar uchun

Davomiyligi: 40–45 daqiqa

Bu ssenariy 3–4-sinflar uchun bilimlar bellashuvi shaklida, 40–45 daqiqaga mo‘ljallangan. Ikki jamoa qish oylari, qor va muz, qishlovchi qushlar, hayvonlarning qishlashi, maqollar va sog‘liq qoidalari bo‘yicha besh bosqichda kuch sinashadi. Maqsad — tabiat bilimlarini o‘yin orqali mustahkamlash va raqibni hurmat qilishga o‘rgatish. Savollarni sinfingiz darajasiga qarab o‘zgartirishingiz mumkin.

Agar ssenariy foydali bo‘lsa, uni hamkasblaringiz bilan o‘qituvchilar guruhlarida ham ulashing. Bayram va tadbirlar uchun yana ko‘plab ssenariylarni baxtiyor.uz saytidan topishingiz mumkin.

Shu to‘plam sahifasi: https://baxtiyor.uz/qish-bayrami-ssenariy/

«Senariylar to‘plami» bo‘limi: https://baxtiyor.uz/oqituvchilar-uchun-hamma-narsa/senariylar-to-plami/

«To‘rt fasl ichida qish» — bellashuv ssenariysi

MAQSAD

3–4-sinf o‘quvchilarining qish fasli haqidagi bilimlarini o‘yin-bellashuv orqali mustahkamlash: qish oylari, tabiatdagi o‘zgarishlar, qishlovchi qushlar, hayvonlarning qishlashi, xalq maqollari va qishki sog‘liq qoidalari. Jamoada ishlash va raqibni hurmat qilishni o‘rgatish.

ISHTIROKCHILAR

Boshlovchi (sinf rahbari), ikki jamoa («Qor parchalari» va «Muzchalar», har birida 6–8 o‘quvchi), hakamlar (2–3 nafar ota-ona yoki ustoz), Fasllar rolida to‘rt o‘quvchi (Bahor, Yoz, Kuz, Qish).

JIHOZLAR

Doskada «To‘rt fasl» doirasi, savol kartochkalari, maqollarning ikki qismga bo‘lingan varaqlari, qushlar va hayvonlar rasmlari, ball uchun qog‘oz qor parchalari, qo‘ng‘iroqcha, rag‘bat yorliqlari.

TADBIR DAVOMI

40–45 daqiqa. Joy: sinfxona.

TADBIRNING BORISHI

(To‘rt o‘quvchi fasllar libosida doska oldida turadi: Bahor — yashil, Yoz — sariq, Kuz — to‘q sariq, Qish — oq.)

Boshlovchi: Assalomu alaykum, aziz o‘quvchilar va hurmatli mehmonlar! Yil to‘rt faslga bo‘linadi. Har bir faslning o‘z chiroyi bor. Bugun esa navbat qishga. Keling, avval fasllarning o‘zini tinglaylik.

Bahor: Men uyg‘onish faslman. Men kelganda kurtaklar ochiladi, qaldirg‘ochlar qaytadi.

Yoz: Men issiqlik va meva faslman. Men bilan ta‘til, daryo va o‘yinlar keladi.

Kuz: Men hosil faslman. Barglarni oltinga bo‘yayman, maktab eshiklarini ochaman.

Qish: Men esa dam olish faslman. Yerni oq ko‘rpa bilan yopaman, toki u bahorgacha kuch to‘plasin. Sovuqman, lekin foydaliman: qor yerni suv bilan to‘yintiradi, ayoz zararkunandalarni kamaytiradi.

Qish (she‘r):

Orom berar qor yerga,
Dam-badam tushib terga.
Kela qolsa gul bahor,
Erib ketar yerdan qor.

(Shukur Sa‘dulla, «Qish» she‘ridan)

Boshlovchi: Rahmat, fasllar! Endi qish haqida kim ko‘proq biladi — bellashuvda bilib olamiz. Jamoalar, o‘zingizni tanishtiring!

«Qor parchalari» sardori: Bizning jamoa — «Qor parchalari». Shiorimiz: «Har biri boshqacha, hammasi birga — oppoq!»

«Muzchalar» sardori: Bizning jamoa — «Muzchalar». Shiorimiz: «Mustahkam bo‘l, tiniq bo‘l, do‘stingga yaqin bo‘l!»

1-BOSQICH. «QISH HAQIDA BILASIZMI?»

(Har bir jamoaga navbat bilan savol beriladi. To‘g‘ri javob — bitta qor parchasi.)

Boshlovchi: Qish oylarini ayting.

(Javob: dekabr, yanvar, fevral.)

Boshlovchi: Suv necha darajada muzlaydi?

(Javob: 0 darajada.)

Boshlovchi: Qor parchasining nechta nuri bo‘ladi?

(Javob: oltita. Har bir qor parchasi olti nurli, lekin ikkita bir xil qor parchasi deyarli uchramaydi.)

Boshlovchi: Yilning eng qisqa kunduzi qaysi oyga to‘g‘ri keladi?

(Javob: dekabr oyiga, taxminan 21–22-dekabr.)

Boshlovchi: Xalqimizda qishning eng sovuq kunlari qanday ataladi?

(Javob: chilla.)

Boshlovchi: Qaysi hayvonlar qishni uyquda o‘tkazadi?

(Javob: ayiq, tipratikan, bo‘rsiq va boshqalar.)

2-BOSQICH. «QUSHLAR KETADI, QUSHLAR QOLADI»

(Doskaga qushlar rasmlari ilinadi: chumchuq, laylak, qaldirg‘och, zag‘cha, chittak, qarg‘a, bulbul. Jamoalar navbat bilan bittadan rasmni «Qishlaydi» yoki «Issiq o‘lkaga uchib ketadi» ustuniga o‘tkazadi.)

Boshlovchi:

To‘g‘ri javoblar: chumchuq, zag‘cha, chittak, qarg‘a bizda qishlaydi. Laylak, qaldirg‘och va bulbul kuzda issiq o‘lkalarga uchib ketib, bahorda qaytadi. Qishda qolgan qushlarga yordam kerak. Ularga qanday yordam beramiz?

(O‘quvchilar javobi: yemlik osamiz, don va non ushog‘i qo‘yamiz, sho‘r ovqat bermaymiz.)

3-BOSQICH. «MAQOLNI TO‘LDIR»

(Har jamoaga maqolning boshi o‘qiladi, oxirini topish kerak.)

Boshlovchi: Qish g‘amini...

(Javob: yozda ye. Ya‘ni qishga yozdan tayyorlan.)

Boshlovchi: Qish qishligini...

(Javob: qiladi. Ya‘ni har faslning o‘z vaqti va o‘z qonuni bor.)

Boshlovchi:

Xalq kuzatuvi: qor qancha ko‘p yog‘sa, ...

(Javob: hosil shuncha mo‘l bo‘ladi.)

Boshlovchi: Bu maqollardan nimani tushundik?

(O‘quvchilar fikri: qishga oldindan tayyorlanish kerak; qor tabiatga foyda.)

4-BOSQICH. «SOG‘LOM QISH»

(Har jamoa 2 daqiqada qishda sog‘lom bo‘lish uchun beshta qoida yozadi va o‘qib beradi.)

Boshlovchi: Ajoyib! Barcha qoidalarni bitta ro‘yxatga yig‘amiz: issiq va qatlam-qatlam kiyinamiz; qo‘lni tez-tez yuvamiz; sabzavot va meva yeymiz; uyni shamollatamiz; muz va sirpanchiq joyda ehtiyot bo‘lamiz; kasal bo‘lsak, uyda davolanamiz va boshqalarga yuqtirmaymiz.

5-BOSQICH. «QISHNI CHIZ — SO‘Z BILAN»

(Har jamoadan bitta o‘quvchi chiqib, qishni bir daqiqa davomida faqat so‘z bilan «chizadi»: nimani ko‘ryapti, nimani eshityapti, qanday hid sezyapti. Hakamlar eng tasviriy, eng iliq hikoyani baholaydi.)

1-o‘quvchi: Ertalab derazaga qarayman. Oynada ayoz chizgan oq gullar. Hovlida qor g‘archillaydi. Oshxonadan buvimning yalpizli choyi hidi keladi. Ko‘chada bolalar qor odam yasayapti, uning burniga sabzi qo‘yishdi...

Boshlovchi: Qanday chiroyli tasvir! Hakamlar, so‘z sizga.

(Hakamlar ballarni hisoblaydi. Shu payt «Qish» o‘rtaga chiqadi.)

Qish: Bugun siz meni yaxshi bilishingizni ko‘rsatdingiz. Lekin eng muhimi — bilganingizni amalda qilish. Qushlarga don bering, sovuqda kichiklarga yordam bering, kasal do‘stingizga qo‘ng‘iroq qiling. Shunda men siz uchun eng iliq fasl bo‘laman.

Barcha o‘quvchilar (she‘r):

Qish yaxshi-yo, qish yaxshi,
Oppoq qor – kumush yaxshi.
Bir-birovga qor otib,
Qiyqirib quvish yaxshi.

(Dilshod Rajab, «Qor alyori» she‘ridan)

YAKUN

Boshlovchi: Hakamlar xulosasi bilan har ikki jamoa ham yaxshi natija ko‘rsatdi. Ballar: «Qor parchalari» — ..., «Muzchalar» — ... Har ikki jamoaga rag‘bat yorliqlari topshiriladi. Eng faol ishtirokchilar alohida tabriklanadi.

(Rag‘bat yorliqlari topshiriladi. Jamoalar bir-biriga qo‘l berib, tabriklaydi.)

Boshlovchi: Aziz o‘quvchilar! Qish bizga sabr, tejamkorlik va mehrni o‘rgatadi. Qish bayrami muborak bo‘lsin! Uyga borganingizda bugun o‘rgangan bitta qoidani oilangizga ham aytib bering.